

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

N Á L E Z

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 448/2013-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. decembra 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza o sťažnosti obchodnej spoločnosti I., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou S., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľa JUDr. F. S., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cbs 14/2003, za účasti Krajského súdu v Košiciach, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti I., s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cbs 14/2003 p o r u š e n é b o l i .

2. Krajskému súdu v Košiciach p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cbs 14/2003 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Obchodnej spoločnosti I., s. r. o., priznáva finančné zadost'učinenie v sume 8 000 € (slovom osemtisíc eur), ktoré jej je Krajský súd v Košiciach p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Košiciach je p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti I., s. r. o., trovy konania v sume 275,94 € (slovom dvestosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatštyri centov) na účet Advokátskej kancelárie S., s. r. o., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. mája 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti I., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou S., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľa JUDr. F. S., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cbs 14/2003 (ďalej aj „napadnuté konanie“) o žalobe o ochranu obchodného mena a ochranu proti nekalej súťaži.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uvádza:

«V občianskom súdnom konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach, sp. zn. 12 Cbs/14/2003 sa sťažovateľ žalobou zo dňa 31. 10. 2003 domáha ochrany obchodného mena a ochrany proti nekalej súťaži. Do dnešného dňa nebola vec meritórne rozhodnutá.

Sťažovateľ sa podanou žalobou domáha, aby súd uložil žalovanému, obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (v čase podania žaloby I., s. r. o.), R., IČO..., povinnosť do 14 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku zabezpečiť v troch po sebe nasledujúcich vydaniach

denníku *HOSPODÁRSKE NOVINY*, na vlastné náklady formou platenej inzercie, uverejnenie ospravedlnenia štandardnou veľkosťou písma, tohto znenia. „Ospravedlnenie adresované obchodnej spoločnosti I. s. r. o. R.: Obchodná spoločnosť P. s. r. o. R. (pôvodné obchodné meno I. R., s. r. o.) sa týmto ospravedlňuje obchodnej spoločnosti I. R., s. r. o. za neoprávnený zásah do jej práv k obchodnému menu, za protiprávne označenie vlastnej spoločnosti obchodným menom I. R., s. r. o., vyvolanie nebezpečenstva zámeny, parazitovanie na povesti obchodnej spoločnosti I. s. r. o. R. a za hrubý zásah do jej dobrej povesti.“.

Sťažovateľ sa ďalej domáha, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi peňažnú sumu vo výške 10.000.000,- Sk (331.939,18 €). Okrem uvedeného sťažovateľ žiada, aby súd rozhodol, že je oprávnený uverejniť rozsudok na trovy žalovaného v dvoch denníkoch vydávaných v Slovenskej republike – podľa vlastného výberu a v jednom týždenníku vydávanom v Slovenskej republike – podľa vlastného výberu do šiestich mesiacov odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Dňa 7. 9. 2004 zaslal sťažovateľ na súd písomnú žiadosť o nariadenie pojednávania na prejednanie veci samej, nakoľko sa do uvedeného dátumu neuskutočnilo.

Dňa 25. 1. 2005 bol sťažovateľ predvolaný na pojednávanie, ktoré sa konalo (po takmer jeden a pol roku od podania žaloby) dňa 25. 2. 2005 za prítomnosti právneho zástupcu sťažovateľa, žalovaného a právneho zástupcu žalovaného. Za účelom opätovného predvolania účastníkov, a najmä oboma stranami navrhnutých svedkov, bolo pojednávanie odročené na neurčito.

Dňa 2. 5. 2005 bol na súd odoslaný písomný návrh sťažovateľa na doplnenie dokazovania v nadväznosti na tvrdenia žalovaného prezentované na pojednávaní. Dňa 26. 8. 2005 zaslal sťažovateľ súdu oznámenie o zmene obchodného mena žalovaného a ďalší návrh na doplnenie dokazovania.

Nasledujúcim procesným úkonom súdu vo veci bolo nariadenie pojednávania na deň 21. 4. 2010 (po viac ako piatich rokoch od ostatného pojednávania!). Žalovaný svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil a požiadal o odročenie pojednávania bez prejednania veci. Právny zástupca sťažovateľa v nadväznosti na avízo z príslušnej spisovej kancelárie svoju neúčast' na pojednávaní rovnako ospravedlnil a zároveň požiadal o odročenie pojednávania.

Do dnešného dňa sa ďalšie pojednávanie vo veci neuskutočnilo. Zo strany súdu nebol za účelom rýchleho a účinného prejednanía veci a vydania meritórneho rozhodnutia vykonaný žiadny procesný úkon.»

Podľa sťažovateľky napriek urgenciám vo vzťahu k nariadeniu pojednávania v počiatočnom štádiu konania „z charakteru doposiaľ vykonaných procesných úkonov súdu je evidentné, že Krajský súd v Košiciach bol v prevažnej časti konania v podstate nečinný a jednu zo základných zásad občianskeho konania, zásadu rýchlosti a účelnosti konania vôbec nerešpektoval. Vec nebola na prvom stupni prejednaná ani po viac ako po 9 rokoch“.

Sťažovateľka na základe uvedených skutočností navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„I. Základné právo spoločnosti I., s. r. o. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cbs 14/2003 porušené bolo.

II. Krajskému súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cbs 14/2003 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

III. Spoločnosti I., s. r. o. priznáva finančné zadostučinenie v sume 10.000,- €, ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť spoločnosti I., s. r. o. trovy právneho zastúpenia na účet jej právneho zástupcu, a to v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní uznesením č. k. IV. ÚS 448/2013-11 z 11. júla 2013 rozhodol o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 25. júla 2013 predsedu krajského súdu, aby sa vyjadril k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ho vyzval, aby sa vyjadril aj k prijatej sťažnosti.

Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení z 26. septembra 2013 (sp. zn. 1 SprV/628/2013) doručenom ústavnému súdu 30. septembra 2013 okrem iného uviedol:

«Konanie vo veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 12 Cbs/14/2003 v právnej veci žalobcu: I., s. r. o. (predtým I., s. r. o. R.) proti žalovanému: P., s. r. o. (predtým S., s. r. o., predtým S., s. r. o., predtým P. s. r. o. R. a predtým I., s. r. o.) o ochranu obchodného mena a ochranu proti nekalej súťaži napadla na tunajší súd dňa 04. 11. 2003. V zmysle písomného poverenia (č. l. 66) bola vtedy konajúcou sudkyňou poverená vyššia súdna úradníčka konaním (vrátane rozhodovania) podľa § 6 písm. a), bod 5 zák. č. 425/2002 Z. z., rozhodovaním podľa § 6 písm. b) bod 1, 2, 3, 4, 5 cit. zákona a vykonávaním úkonov súdu (okrem rozhodovania a pojednávania) podľa § 6 písm. c) bod 7 vrátane úkonov v zmysle § 7 citovaného zákona, a to dňa 24. 11. 2003.

Výzvou zo dňa 11. 12. 2003 bol žalobca vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku a uznesením zo dňa 02. 03. 2004 č. k. 12 Cbs/14/2003-71 bol žalovaný, ktorému bol doručený rovnopis žaloby vyzvaný na zaujatie stanoviska k podanej žalobe a zároveň mu boli zaslané procesné poučenia.

Dňa 06. 04. 2004 bolo tunajšiemu súdu doručené vyjadrenie žalovaného k prejednávanej veci, vrátane príloh, a to cestou zvoleného právneho zástupcu, ktorý bol následne podaním doručeným súdu dňa 09. 07. 2004 zo strany žalovaného odvolaný.

Písomným podaním zo dňa 07. 09. 2004 doručeným súdu dňa 09. 09. 2004 požiadal žalobca o nariadenie pojednávania na prejednanie veci, a to cestou zvoleného právneho zástupcu.

Dňa 25. 01. 2005 bol vo vecí vytýčený termín pojednávania na deň 25. 02. 2005 o 9.30 hod. a zároveň boli doručené účastníkom konania aj procesné poučenia v zmysle platnej právnej úpravy. Po meritórnom prejednaní veci bolo pojednávanie odročené za účelom predvolania svedkov s tým, že termín účastníkom bude oznámený písomne.

Dňa 04. 05. 2005 bolo zo strany žalobcu doručené podanie označené ako „Návrh na doplnenie dokazovania“, ktorým okrem iného oznámil aj mená svedkov, ktorých navrhuje vypočuť a zároveň pripojil aj listinné dôkazy.

Podaním doručeným súdu dňa 31. 08. 2005 oznámil žalobca zmenu obchodného mena a zmenu spoločníkov žalovaného a zároveň tieto skutočnosti dokladoval výpisom z obchodného registra Okresného súdu Košice I. Spolu s uvedeným podaním pripojil aj ďalšie listinné dôkazy.

Ako to vyplýva z potvrdenia nachádzajúceho sa v spise (č. l. 130) prejednávanej vec bola dňa 15. 06. 2006 pridelená na pojednanie a rozhodnutie do senátu 3 Cbs a následne dňa 03. 10. 2007 bola opakovane pridelená do senátu 12 Cbs (č. l. 131).

V prejednávanej veci bol dňa 15. 03. 2010 vytýčený termín pojednávania na 21. 04. 2010 o 9.45 hod. a zároveň boli predvolaní účastníkmi navrhnutí svedkovia. Dňa 20. 04. 2010 bolo súdu doručené podanie označené ako „Ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní a žiadosť o odročenie pojednávania“, zároveň bolo predložené plnomocenstvo zo dňa 13. 04. 2010, ktorým žalovaný splnomocnil JUDr. V. B., nar..., bytom..., Taliansko. Z uvedeného podania vyplýva, že v predmetnej veci boli splnomocnení na právne zastupovanie tým, že 19. 04. 2010 im bola doručená plná moc. Vzhľadom na dátum doručenia plnej moci a fakt, že JUDr. S. odovzdal predmetnú spisovú dokumentáciu v týchto dňoch, i napriek tomu, že predmetná plná moc mu bola odvolaná pred rokom a najmä z dôvodu, že v deň vypočutia svedka sa nebude nachádzať na území Slovenska, ako aj pre nedostatok času na prípravu na pojednávanie na zastupovanie v právnej veci požiadal o odročenia vypočutia svedka na neskorší termín, po preštudovaní predmetného spisu a primeranej prípravy vo veci. Zároveň s pripojenou plnou mocou boli pripojené listina – mailová komunikácia. V nadväznosti na to bolo dňa 20. 04. 2010 doručené aj podanie žalobcu, ktorý vzhľadom na ospravedlnenie žalovaného, ospravedlnil aj svoju neúčasť na vytýčenom pojednávaní a žiadal pojednávanie odročiť na iný vhodný termín. Pojednávanie dňa 21. 04. 2010 bolo odročené na neurčito.

Veci vedené v senáte konajúcej sudkyne JUDr. G. M. boli v mesiaci august 2010 prerozdelené do jednotlivých senátov tunajšieho súdu z dôvodu jej odchodu (prevolenia) na Najvyšší súd SR v Bratislave, pričom prejednávajúca vec (okrem iných) bola dňa 09. 08. 2010 pridelená do senátu JUDr. G. V. Tomuto prideleniu veci predchádzalo v roku 2009

pridelenie všetkých prvostupňových vecí, vrátane vecí pridelených v rámci odvolacieho konania vedených v senáte JUDr. K. P., a to z dôvodu jej odchodu (prevolenia) na Najvyšší súd SR Bratislava. Do senátu JUDr. G. V. k 31. 12. 2010 boli prerozdelené prvostupňové veci, ako aj veci vedené v rámci odvolacieho konania zo senátu JUDr. L. M., ktorá v dôsledku dovŕšenia dôchodkového veku odišla do dôchodku.

Vzhľadom na množstvo vecí v senáte a rôznorodosť vybavovanej agendy, tak prvostupňovej (Cb, Cbs, Cbm, Cbi), ako aj odvolacej (3 Cob) a exekučnej agendy (13 CoE), ktorá práve v uvedenom období pre vysoký nápad vecí bola aj zo strany vedenia Krajského súdu v Košiciach preferovaná ako „ťažisková“, keďže išlo o výkon práva, ako aj vzhľadom na vyššie uvedené pridelenie vecí z iných senátov a postupné vybavovanie vecí v jednotlivých agendách, bolo v prejednávanej veci po jej naštudovaní, a to s prihliadnutím na odstup času, dňa 12. 07. 2013 doručovaná výzva žalobcovi, na ktorú reagoval až v mesiaci september 2013.

Podaním zo dňa 03. 09. 2013 bol vyzvaný aj žalovaný na odstránenie nedostatkov predloženého plnomocenstva s poukazom na ust. § 27 ods. 3 O. s. p. a vo veci bol určený termín pojednávania.

S prihliadnutím na tieto skutočnosti požadované finančné zadosťučinenie považujeme za neprimerané.

Oznamujeme ústavnému súdu, že súhlasíme s upustením od ústneho pojednávania.»

Právny zástupca sťažovateľky vo svojom vyjadrení k stanovisku okresného súdu z 23. októbra 2013 (doručenom ústavnému súdu 28. októbra 2013) okrem iného uviedol:

„... Z chronologického prehľadu jednotlivých úkonov Krajského súdu v Košiciach vyplýva, že po začatí konania vyzval súd žalobcu dňa 11. 12. 2003 na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 1.000.000,- Sk, ktorý žalobca v určenej lehote zaplatil (!). Dňa 2. 3. 2004 bol žalovaný vyzvaný na vyjadrenie sa k podanej žalobe, ktoré bolo súdu doručené dňa 6. 4. 2004. Dňa 9. 9. 2004 (po piatich mesiacoch od doručenia vyjadrenia žalovaného) požiadal žalobca o nariadenie pojednávania na prejednanie veci samej, ktoré súd nariadil na 25. 2. 2005 (t. j. po bezmála jeden a pol roku od začatia konania). Krajský súd v Košiciach ďalej uvádza, že dňa 15. 6. 2006 bola vec pridelená do senátu 3 Cbs a následne

dňa 3. 10. 2007 do senátu 12 Cbs. Tieto úkony možno charakterizovať iba ako technicko-organizačné opatrenia, ktoré nesmerujú k vydaniu meritórneho rozhodnutia.

Druhé pojednávanie v konaní bolo nariadené až na 21. 4. 2010 (z dôvodu ospravedlnenia neúčasti právneho zástupcu žalovaného bolo odročené na neurčito). Z uvedeného vyplýva, že nečinnosť Krajského súdu v Košiciach preukázateľne trvala po dobu minimálne piatich rokov (odhliadnuc od predchádzajúcich období zjavnej nečinnosti), bez akéhokoľvek úkonu smerujúceho k rýchlemu a účinnému prejednaniu veci samej.

Krajský súd v Košiciach v stanovisku ďalej uvádza, že dňa 9. 8. 2010 bola vec po odchode konajúcej sudkyne pridelená novej zákonnej sudkyni, pričom ďalší procesný úkon bol vykonaný až v júli 2013. Trojročné obdobie nečinnosti súd odôvodnil vysokým nápadom vecí a rôznorodou agendou, ktorá bola sudkyni rozvrhom práce pridelená a prerozdelená. Podotýkame, že Krajský súd v Košiciach sa vo svojom stanovisku vyjadril iba k tomuto obdobiu nečinnosti súdu. Ďalšie obdobia preukázateľne zbytočných prietáhov v konaní žiadnym spôsobom neodôvodnil.

Ústavný súd SR v súlade so svojou ustálenou judikatúrou, ako aj rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva, opakovane konštatoval, že námietka nedostatočnej personálnej vybavenosti súdov, vysokého nápadu sporov, prípadne reorganizácie súdnictva nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci osoby, ktorá sa naň obrátila. Tieto okolnosti ústavný súd v súlade s pozitívnym záväzkom štátu zabezpečiť právo občana na súdne konanie bez zbytočných prietáhov nezohľadňuje (I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06, IV. ÚS 339/08, I. ÚS 39/00, I. ÚS 55/02, III. ÚS 17/02). Systémové nedostatky nemožno v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (I. ÚS 119/03). V súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd platí, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, nezavahuje štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02).

Sťažovateľ osobitne zdôrazňuje, že od nariadenia pojednávania na deň 21. 4. 2010 (odročené z dôvodu ospravedlnenia neúčasti žalovaného) bol ďalší procesný úkon súdu uskutočnený až v júli roku 2013. Krajský súd v Košiciach po desiatich rokoch latentného trvania sporu z nekalej súťaže vyzval žalobcu, aby oznámil, či naďalej zotrváva na podanej žalobe (!!!). V kontexte okolností daného prípadu, kedy sa žalobca musel domáhať ochrany svojich práv až na Ústavnom súde SR považujeme túto výzvu za absurdnú.

Osobitne dávame Ústavnému súdu SR do pozornosti, že Krajský súd v Košiciach nariadil na prejednanie veci samej pojednávanie na deň 8. 10. 2013 o 9,30 hod. (a to až v nadväznosti na podanú sťažnosť). Právny zástupca žalobcu sa na pojednávanie včas ustanovil, avšak napriek riadnemu predvolaniu účastníkov konania sa nariadené pojednávanie neuskutočnilo, a to bez akéhokoľvek predchádzajúceho informovania účastníkov zo strany súdu. Na pojednávanie sa nedostavil ani zákonný sudca, resp. akákoľvek kompetentná osoba, ktorá by oznámila zrušenie alebo odročenie pojednávania (!). Po márnom uplynutí dvadsiatich minút právny zástupca žalobcu budovu súdu opustil. Prezentovaný postup hranične oslabuje dôveru žalobcu v poskytnutie ochrany jeho porušenému právu a neopodstatnene predlžuje stav právnej neistoty, čo v konečnom dôsledku možno objektívne hodnotiť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti.

Je nepochybné, že vzniknuté prieťahy v konaní boli spôsobené nečinnosťou Krajského súdu v Košiciach, pričom s ohľadom na charakter, závažnosť a rozsah namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov ich možno opodstatnene klasifikovať ako zbytočné prieťahy. S výnimkou nariadenia dvoch pojednávaní bol Krajský súd v Košiciach v podstate nečinný. Ústavný súd SR v takýchto prípadoch osobitne zdôrazňuje, že ak nečinnosť súdu charakterizuje konanie ako celok, nemá význam hodnotiť sporadické úkony súdu (II. ÚS 200/05, I. ÚS 398/08, IV. ÚS 60/09, I. ÚS 76/09, I. ÚS 289/2010).

Sťažovateľ zároveň vyjadruje súhlas s tým, aby Ústavný súd SR v súlade s § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov upustil od ústneho pojednávania o podanej sťažnosti.“

Právny zástupca sťažovateľky zároveň uviedol, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho prerokovania sťažnosti.

Ústavný súd v nadväznosti na to využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov. Zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu i sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS/272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o žalobe o ochranu obchodného mena a ochranu proti nekalej súťaži. Predseda krajského súdu sa nevyjadril, či vec považuje za právne alebo fakticky zložitú. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a po právnej stránke nie je zložitá. Pokiaľ ide o faktickú zložitosť, napriek nevyhnutnosti dokazovania svedeckými výpoveďami a zabezpečením listinných dôkazov nemožno považovať vec za natoľko zložitú, aby ňou bolo možné odôvodniť doterajšiu dĺžku konania krajského súdu (desať rokov) bez prijatia rozhodnutia vo veci samej.

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zastáva názor, že správanie sťažovateľky v doterajšom priebehu konania v zásade nemalo negatívny vplyv na jeho doterajšiu dĺžku.

3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v označenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup krajského súdu v napadnutom konaní, ktoré začalo 4. novembra 2003.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Ústavný súd pri hodnotení postupu krajského súdu nemohol akceptovať argumenty uvedené vo vyjadrení predsedu tohto súdu k predmetnej veci z 30. septembra 2013 o pridelení všetkých prvostupňových vecí do senátu v roku 2009, o prerozdeľovaní vecí v senáte konajúcej sudkyne v auguste 2010 a v decembri 2012 vzhľadom na personálne zmeny v zložení krajského súdu.

Ústavný súd už vo svojej predchádzajúcej judikatúre v nadväznosti na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva uviedol, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (napr. IV. ÚS 43/06, IV. ÚS 73/07).

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08, IV. ÚS 155/09, IV. ÚS 82/2010) dospel k záveru, že je z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné, aby právna neistota v konaní pred všeobecným súdom nebola odstránená ani po 10 rokoch od jeho začatia, a preto, vychádzajúc predovšetkým zo samotnej doterajšej dĺžky konania, ale aj z jeho doterajšieho priebehu a obdobia nečinnosti v rokoch 2005 – 2010 aj v rokoch 2010 – 2013, uzavrel, že v namietanom konaní

vedenom krajským súdom pod sp. zn. 12 Cbs 14/2003 bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd prikázal krajskému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cbs 14/2003 konal bez zbytočných prietáhov.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala o priznanie finančného zadosťučinenia z týchto dôvodov:

„Vzhľadom na doterajšiu dĺžku súdneho konania trvajúceho viac ako deväť rokov, berúc do úvahy predmet a predovšetkým skutočnosť, že konanie vo veci sťažovateľa nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, žiada sťažovateľ priznanie náhrady finančného zadosťučinenia vo výške 10.000,- €.“

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania krajského súdu vedeného pod sp. zn. 12 Cbs 14/2003 (desať rokov), berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu a to, že konanie vo veci sťažovateľky nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval za odôvodnené priznať jej ako primerané finančné zadost'účinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde sumu 8 000 €.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľke, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom Advokátskou kanceláriou S., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. F. S. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2012, ktorá bola 781 €.

Ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon po 130,16 €, t. j. spolu 260,32 €, čo spolu s režijným paušálom 2 x 7,81 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje celkovú sumu 275,94 €.

Priznanú úhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2013